ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΟΥ ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΝΤ

Οἱ μεγαλοφυεῖς κ' οἱ ἡλίθιοι

Μιλοῦσαν κάποτε μπροστὰ στὸν Ὀσκὰρ Οὐάϊλντ γιὰ τὶς ψυχολογικὲς θεωρίες τοῦ Μὰξ Νορντάου γιὰ τὸ βιβλίο του «Ἐκφυλισμὸς» ὅπου τὶς ἀναπτύσσει. Ἀνέφεραν, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ περίφημο κεφάλαιο, ὅπου ὁ Νορντάου λέει ὅτι κάθε σχεδὸν μεγαλοφυὴς εἶνε τρελλός.

Ὁ Οὐάϊλντ στὴν ἀρχὴ φαινόταν σὰ νὰ εἶχε προσβληθεῖ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν ἰδέα αὐτὴ τοῦ Νορντάου. Μὰ κατόπιν ἀνακτῶντας τὴν ἡρεμία του, εἶπε :

— Ἴσως οἱ μεγαλοφυεῖς νὰ εἶνε τρελλοί Μὰ τότε τὶ εἶνε λοιπὸν ἡ ἀνθρωπότης, ἀφοῦ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἠλίθιοι ;

***

Ὁ Οὐάϊλντ κι' ὁ Κουρεὺς

Ἕνα χρόνο πρὸ τοῦ θανάτου του, ὁ Ὀσκὰρ Οὐάϊλντ εἶχε νοιώσει ὅτι θὰ πέθαινε γρήγορα. Μιλοῦσε μ'ἀνησυχία γιὰ τὸ θάνατο κι' ὅλα τὰ συνέδεε μὲ αὐτόν. Σχετικὸ εἶνε τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο.

Μιὰ μέρα, καθὼς περπατοῦσε στὶς ὄχθες τοῦ Σηκουάνα, εἶδε σκυμμένο πάνω ἀπὸ τὸ κιγκλίδωμα μιᾶς γεφύρας ἕνα νέο ὁ ὁποῖος ἐκοίταζε θλιμμένος τὸ νερὸ ποὺ κυλοῦσε.

Ὁ Οὐάϊλντ τὸν ἐπλησίασε γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ καὶ τὸν ἐρώτησε.

— Εἶσθε ἀπελπισμένος ;

Τότε ὁ νέος στρέφοντας πίσω, τοῦ ἀπάντησε :

— Ὄχι, εἶμαι... κουρεύς !...

***

Ἡ ντροπὴ τοῦ Ἀντρὲ Ζίντ

Ἡ φυλάκισις συνέτριψε κυριολεκτικῶς τὸν Οὐάϊλντ. Ὅταν μετὰ τὴν ἀποφυλάκισή του καθόταν μὲ τὸ διάσημο γάλλο συγγραφέα Ἀντρὲ Ζίντ, στὰ παρισινὰ κέντρα, τοῦ ὁμολογοῦσε πὼς ἔννοιωθε τὸν ἑαυτό του πολὺ κουρασμένο. Ὡστόσο εἶχε προσέξει ὅτι ὁσάκις βρισκόντουσαν μαζὶ ὁ Ζίντ καθόταν ἔτσι ὥστε νὰ ἔχῃ στραμμένες τὶς πλάτες του πρὸς τὸν κόσμο ποὺ περνοῦσε καὶ τοῦτο ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ τὸν βλέπουν μαζὶ μὲ τὸν Οὐάϊλντ καὶ ντροπιάζεται.

Μὰ μιὰ μέρα ὁ μεγάλος Ἄγγλος ποιητὴς δὲν ἐκρατήθηκε πιὰ καὶ μὲ μιὰ ἔκρηξη ὑπερηφανείας τοῦ εἶπε :

— Ὤ! Ζίντ! γύρισε ἀλλοιῶς... Ἔλα ἀπὸ δῶ !... Ἐγὼ ὅταν ἄλλοτε συναντοῦσα, μετὰ τὴν ἀποφυλάκισή του, τὸ Βερλαίν, δὲν κοκκίνιζα ἐπειδὴ βρισκόμουν κοντά του... Καὶ μ' ὅλον ποὺ ἤμουν πλούσιος, εὔφημος, φορτωμένος ἀπὸ δόξα, μοῦ περιποιοῦσε τιμὴ τὸ νὰ μὲ βλέπουν κοντά του κι' ὅταν ἀκόμα ὁ Βερλαὶν ἦταν μεθυσμένος...

Σὲ λίγο ὁ Ζίντ προσπαθῶντας νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ στὴν ἀπογοήτευσή του, τοῦ ὑπενθύμισε μιὰ παληά του ὑπόσχεση (νὰ γράψῃ δράμα). Τότε ὁ Οὐάϊλντ τοῦ ἀπάντησε μὲ πόνο.

— Δὲ μπορῶ πιά... Δὲν πρέπει νὰ ζητᾶτε τέτοια πράγματα ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπο σ υ ν τ ρ ι μ μ έ ν ο!...

Ὁ Ζίντ, ἀπὸ τότε, δὲν τὸν ξαναεῖδε ζωντανό...

***

15 μέρες στὸ μπουτροῦμι

Τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο, σχετικὸ μὲ τὴ φυλάκισί του, τὸ διηγεῖται ὁ ἴδιος ὁ Οὐάϊλντ :

«Στὴ φυλακὴ δὲν μᾶς ἔβγαζαν ἀπὸ τὰ κελλιά μας παρὰ μιὰ ὥρα τὴν ἡμέρα. Μᾶς ἔβιαζαν τότε καὶ περπατούσαμε σὲ μιὰ κυκλικὴ αὐλὴ τὸν ἕνα πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο, ἀπαγορεύοντάς μας αὐστηρὰ νὰ κουβεντιάζουμε μεταξύ μας. Οἱ φύλακές μας ἐπέβλεπαν κι' ἐτιμωρεῖτο αὐστηρὰ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον θὰ ἔπιαναν νὰ μιλάῃ. Ἕξη βδομάδες βρισκόμουν στὴν φυλακὴ χωρὶς νὰ ἔχω μιλήσει σὲ κανένα. Ἕνα βράδυ καθὼς κάναμε τὸ συνηθισμένο αὐτὸ περίπατο στὴν αὐλή, ἄκουσα ἔξαφνα τό νομά μου. Ἕνας κατάδικος ποὺ βρισκόταν πίσω μου μοῦ εἶπε τὰ ἑξῆς :

— Κύριε Οὐάϊλντ, σᾶς λυποῦμαι γιατὶ σεῖς ὑποφέρετε πιὸ πολὺ ἀπὸ μᾶς.

Τότε κατιβάλλοντας μιὰ τεράστια προσπάθεια γιὰ νὰ μὴ γίνω ἀντιληπτὸς ἀπὸ τοὺς φύλακες, τοῦ ἀπάντησα χωρὶς νὰ στραφῶ πίσω.

— Ὄχι φίλε μου, ὅλοι ὑποφέρουμε τὸ ἴδιο.

Ἡ συνομιλία μας αὐτὴ ἐξακολούθησε καὶ τὶς ἄλλες ἡμέρες, ὡς πού μιὰ μέρα μᾶς ἀντελήφθη ὁ φύλακας καὶ φώνοξε :

— Ὁ 33 (33 ἦταν ὁ ἀριθμός μου) καὶ ὁ 48 νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴ γραμμή.

Ὅταν ἐβγήκαμε, ὁ φύλακας ἐξακολούθησε.

— Ἐμπρός, πᾶμε γιὰ τὸν κύριο Διευθυντὴ !

Δὲν μ'ἔνοιαζε διόλου γιὰ τὴν τιμωρία ποῦ μὲ περίμενε. Ἔτρεμα ὅμως μήπως τιμωρηθῇ ὁ φίλος μου, γιατὶ ὁ διευθυντὴς ἦταν τρομερὸς καὶ δὲν ἀστειευόταν. Ἐπειδὴ ἡ ἐξέτασις θὰ γινόταν χωριστά, ἔμπασαν πρῶτο στὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντοῦ τὸ φίλο μου. (Ἐδῶ πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἡ ποινὴ ἐκείνου ποὺ ἄρχισε νὰ μιλάῃ πρῶτος ἦταν διπλασία ἀπὸ ἐκείνου ποὺ τοῦ ἀπάντησε καὶ γιαὐτὸ ὁ Διευθυντὴς ἤθελε νὰ μάθῃ ποιὸς μίλησε πρῶτος). Φυσικὰ ὁ φίλος μου 48 ποὺ ἦταν ἕνα λαμπρὸ παιδί, εἶπε ὅτι αὐτὸς μίλησε πρῶτος. Καὶ ὅταν ὕστερα μὲ φώναξε ὁ διευθυντὴς κ' ἐμένα τοῦ εἶπα ὅτι ἐγὼ μίλησα. Τότε ὁ διευθυντὴς κοκκίνησε σὰ νὰ μὴν καταλάβαινε :

— Μὰ ὁ 48, εἶπε, μοῦ ὁμολόγησε ὅτι αὐτὸς μίλησε πρῶτος. Καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἐτιμώρησα μὲ 15 ἡμερῶν κλείσιμο στὸ μπουτροῦμι.

Ἄξαφνα ἡ ὄψη τοῦ διευθυντοῦ φωτίστηκε καὶ εἶπε :

— Ἀφοῦ ἐπιμένεις ὅτι καὶ σὺ μίλησες πρῶτος, τότε πάρε καὶ σὺ ἄλλες 15 ἡμέρες !...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Στὴ Ρωσσία στὰ χρόνια τοῦ παλαιοῦ καθεστῶτος οἱ ραβδισμοὶ ἦτο μιὰ ποινὴ πολὺ συχνὴ γιὰ τὰ μικρὰ παραπτώματα. Μιὰ ἡμέρα ὁ Μωυσῆς Μολοὺμ κατεδικάσθη σ' αὐτὴ τὴν ἐλαφρὰ γιὰ τὴ ρωσσικὴ δικαιοσύνη, ἀλλὰ πολὺ ὀδυνηρὴ ποινή. Εὐτυχῶς ὅμως γι' αὐτὸν ὅταν τὸν ἐπῆγαν στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως ἀνεγνώρισε στὸ πρόσωπο τοῦ δημίου ἕναν ὁμογενῆ του.

— Ἄ, ἐσκέφθη ὁ Ἑβραῖος, μὲ λίγα χρήματα θὰ ξεμπερδέψω μ' αὐτὸ τὸ παλληκάρι.

Καὶ πέρνοντας τὸ δήμιο ἰδιαιτέρως τοῦ ἐσφύριξε στὸ αὐτί :

— Σᾶς δίνω ἑκατὸ ρούβλια, ἂν ἀντὶ νὰ μὲ χτυπήσετε, κάνετε δῆθεν πὼς μὲ ραβδίζετε χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ τὸ παραμικρό.

— Καλά, εἶπε ὁ ἄλλος Ἑβραῖος. Ἀλλὰ μοῦ δίνετε λίγα. Δόστε μου διακόσια ρούβλια καὶ ἡ ὑπόθεσις τελειώνει.

— Τὶ νὰ γίνῃ. Πάρτε τα.

Καὶ ἀμέσως ὁ Μωϋσῆς Μολοὺμ ξαπλώθηκε μπροῦμυτα μὲ γυμνὴ τὴ ράχι. Ἡ ποινὴ ἦτο εἰκοσι—πέντε ραβδισμοί. Τὰ κτυπήματα διεδέχοντο τὸ ἕνα τὸ ἄλλο χωρὶς νὰ κάμουν τὴν παραμικρὴ ἐνόχλησι στὸν Μολούμ. Ὁ δήμιος ἦτο εὐσυνείδητος ἀπέναντι τῶν διακοσίων ρουβλίων.

Στὸ εἰκοστὸ πέμπτο κτύπημα ὅμως ὁ δήμιος τοῦ κατάφερε ἕνα τόσο δυνατὸ χτύπημα ὥστε ὁ δυστυχισμένος ὁ Μολοὺμ ἔκαμε δέκα λεπτὸ νὰ σηκωθῇ. Ἐπὶ τέλους ὅταν ἐστάθηκε στὰ πόδια του εἶπε στὸ δήμιο :

— Δὲν ἐντράπηκες νὰ μὲ χτυπήσῃς ἔτσι ἀφοῦ ἐτσέπωσες τὰ διακόσια ρούβλια.

— Μὲ συγχωρεῖτε. Ἀλλὰ ἤθελα νὰ ἐκτιμήσετε τὶ ἐκερδίσατε μὲ τὰ διακόσια σας ρούβλια ποὺ δώσατε.

***

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἀρρώστου στὸ γιατρό.

— Ἐλπίζω γιατρέ μου ὅτι θὰ μᾶς κάμετε μιὰ μικρὴ ἔκπτωσι.

— Μὰ γιὰ ποιὸ λόγο ;

— Ὁ ἄντρας μου εἶνε ἐκεῖνος ποὺ μετέδωσε τὴ γρίππη σ' ὅλη τὴ συνοικία.

***

Μιὰ εὐκαιρία ποὺ δὲν πρέπει νὰ χάνεται.

Ὁ Ντίκ, φορτωμένος, ἕνα πρωΐ, μ' ἕνα σωρὸ πακέτα στὸ χέρι, φώναξε ἕνα ταξί :

— Πόσα θέλεις γιὰ νὰ μὲ πᾶς στὸ Πικανέλλυ ;

— Τὴν κούρσα καὶ τρία σελλίνια πουρμπουάρ.

— Ἄ !... Καὶ γιὰ τὰ πακέττα μου ;

— Μπᾶ !... Δὲν μοῦ φαίνονται βαρυά. Σοῦ τὰ παίρνω τζάμπα...

— Ὥραῖα !... εἶπε ἀμέσως ὁ ἔξυπνος Ντίκ. Τότε πᾶρε σὲ παρακαλῶ τὰ πακέττα μου μὲ τὸ ταξί σου καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πίσω μὲ τὰ πόδια !...

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

Ὁ Γάλλος ποιητὴς ΛΕΚΟΝΤ ΝΤΕ ΛΙΛ